

Komentarz Ośrodka Badań Azji Centrum Badań nad Bezpieczeństwem Akademii Sztuki Wojennej

Komentarz nr 37/2020; data złożenia: 14 grudnia 2020

Indie poza Regionalnym Kompleksowym Partnerstwem Gospodarczym

15 listopada 2020 r. podpisano umowę o Regionalnym Kompleksowym Partnerstwie Gospodarczym (Regional Economic Comprehensive Partnership, odtąd: RCEP), czyli porozumienie o wolnym handlu między piętnastoma państwami Azji. Nie podpisało jej jedynie Nowe Delhi, choć w poprzednich latach negocjowało przystąpienie do niego. Najważniejszym powodem tej decyzji były obawy, że w wyniku dołączenia do RCEP ogromny deficyt handlowy Indii w wymianie z Chinami wzrosłby jeszcze bardziej, a import chińskich produktów zaszkodziłby indyjskiemu sektorowi małych i średnich przedsiębiorstw, ale także niektórym dużym firmom, np. producentom stali. W pewnym stopniu obawy te dotyczyły także importu wybranych produktów z innych państw tworzących RCEP.

Decyzja Nowego Delhi nie wydaje się mieć bezpośrednich istotnych implikacji gospodarczych dla Polski. Chociaż kwestie takie jak stosunek Indii do RCEP budzą obawy niektórych, że państwo to będzie zmierzać do modelu autarkii, takie wnioski idą zbyt daleko. Obecny rząd Indii w rzeczywistości preferuje liberalizację gospodarki – szczególnie w zakresie inwestycji zagranicznych – choć faktycznie ma nastawienie protekcyjnistyczne w wybranych kwestiach handlowych. W pewnych kwestiach można faktycznie traktować niedawną postawę Indusów wobec RCEP jako zapowiedź ich twardych oczekiwań wobec wybranych aspektów umowy handlowej z Unią Europejską (w razie powrotu do jej negocjacji). Do takich należą np. obawy indyjskiego sektora produktów mlecznych przed konkurencją z zagranicy czy sprzeciw Nowego Delhi wobec przedłużenia uznawania patentów dla leków oryginalnych. Sprawa RCEP była jednak

wyjatkowa zwłaszcza ze względu na czynnik chiński i stąd w wielu aspektach zarzuty Indii wobec tego partnerstwa nie mogą stanowić wyznacznika podejścia Nowego Delhi do stosunków gospodarczych z Europą.

15 listopada 2020 r. podpisano umowę o Regionalnym Kompleksowym Partnerstwie Gospodarczym (Regional Economic Comprehensive Partnership, odtąd: RCEP), czyli porozumienie o wolnym handlu między piętnastoma państwami Azji. Są nimi: ChRL, Australia, Nowa Zelandia, Japonia, Republika Korei i państwa ASEAN: Brunei, Filipiny, Indonezja, Kambodża, Laos, Malezja, Mjanma/Birma, Singapur, Tajlandia i Wietnam. Zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami nie podpisało jej Nowe Delhi, choć w poprzednich latach Indie długo rozważały i negocjowały przystąpienie do tego porozumienia. Ostatecznie jednak ogłosiły swoją rezygnację rok wcześniej (w listopadzie 2019 r.) podczas ostatniej rundy negocjacji. Głosy na temat RCEP były w tym kraju bardzo podzielone – sprzeciw wyrażała m.in. część firm i sektorów, związki zawodowe, niektóre organizacje społeczne i część ekonomistów¹. Brakowało również jedności na scenie politycznej, wliczając w to partię rządzącą, a zatem do zeszłego roku sprawa bynajmniej nie wydawała się przesądzona². Powody nieprzystąpienia były gospodarcze i dotyczyły przede wszystkim obaw wobec zasad handlu z ChRL. Obecnie wydaje się niemal pewne, że Nowe Delhi nie zechce podjąć ponownych prób dołączenia do tej umowy.

Według rządu indyjskiego pod koniec 2019 r. w ramach negocjacji do rozstrzygnięcia pozostawało 70 spornych kwestii, z czego 50 dotyczyło jego państwa³. Podpisanie umowy oznaczałoby zniesienie ponad 80% ceł na towary stosowanych obecnie przez Indie⁴. Bilans handlowy ChRL z Republiką Indii od lat jest zaś znacznie przechylony na rzecz tej pierwszej. W roku finansowym 2018-2019 deficyt handlowy Indii z Chinami wyniósł 53,5 mld USD. Suma ta stanowiła ok. połowy całego deficytu Indii ze wszystkimi państwami wchodzącymi do RCEP⁵, a także ok. 30% całego deficytu tego kraju⁶.

Ponadto niektóre obawy dotyczyły importu konkretnych produktów z innych państw. Indie już teraz mają znaczny negatywny bilans handlu nie tylko z ChRL, ale większością państw tworzących RCEP⁷. Nowe Delhi już wcześniej podpisało lub obecnie negocjuje osobne umowy o wolnym handlu z niemal wszystkimi państwami, które potem utworzyły RCEP

– poza Chinami. Zawarły je bowiem z regionem ASEAN (2009), Republiką Korei (2009) i Japonią (2011)⁸, a negocjują z Australią i Nową Zelandią. Ponadto, jak dotąd efekt tych umów był w pewnych wymiarach dla indyjskich firm negatywny: na przykład na niekorzyść krajowych producentów znacznie wzrósł import stali z Republiki Korei, Japonii i Indonezji⁹. Nowe Delhi dąży zatem obecnie do renegotjacji warunków importu stali z Seulem i Tokio. Również od czasu podpisania umowy z ASEAN pogłębił się deficyt handlowy z tym regionem, a Nowe Delhi chce i tę umowę renegotjować¹⁰. Podobnie niepokój indyjskich producentów produktów mlecznych dotyczył importu od ich konkurentów nie tylko z ChRL, ale także Australii i Nowej Zelandii¹¹.

Te czynniki stały się argumentami chłodzącymi nadzieje dotyczące nowego porozumienia. Wydaje się, że w indyjskich kręgach decydenckich zaczęła już przeważać opinia, że lepiej jest pozostając poza RCEP utrzymywać, renegotjować i negocjować umowy o wolnym handlu z członkami tego partnerstwa z osobna (w tym z ASEAN jako regionem), poza ChRL, z którymi Indie takiej umowy nie zamierzają w ogóle zawrzeć.

Główne indyjskie zarzuty wobec postanowień RCEP

Powyższe obawy przełożyły się na konkretne zarzuty Indii wobec postanowień RCEP. Po pierwsze, Nowe Delhi twierdziło, że RCEP oferuje niedostateczne środki ochrony przed nadmiernym przywozem. Indie chciały wbudowania w umowę mechanizmu zabezpieczającego przed tym zjawiskiem, ale ten postulat nie został przyjęty¹². Nowe Delhi chciało także w ramach RCEP wprost objąć towary pochodzące z Chin wyższymi cłami niż te proponowane wobec towarów ze wszystkich innych państw, ale propozycji tej nie przyjęto¹³. Dominacji importu z ChRL obawiały się różne podmioty w Indiach, na przykład firmy produkujące stal. Warto wskazać, że rząd chiński na różne sposoby wspiera swoje przedsiębiorstwa m.in. w tej branży, a ponadto mogą one pochwalić się znacznie większymi możliwościami produkcyjnymi i tańszymi kosztami wytwarzania stali względem ich indyjskich odpowiedników¹⁴. Nowe Delhi oskarżało Chiny już wcześniej m.in. o subsydiowanie produkcji niektórych wyrobów stalowych importowanych do Indii¹⁵ i nie jest na tym polu same. Nawiązaniem do tych i podobnych kwestii było zapewne

stwierdzenie ministra spraw zagranicznych Indii ogłoszone wkrótce po podpisaniu RCEP: „W imię otwartości pozwoliliśmy, by [na naszym rynku] przeważały subsydiowane produkty i niesprawiedliwe przewagi w produkcji – a wszystko to było usprawiedliwiane mantrą o otwartej i globalnej gospodarce”¹⁶. Postanowieniom RCEP sprzeciwiał się też np. sektor rolnictwa¹⁷, a warto pamiętać, że ponad 60% pracujących Indusów pracuje albo w tym sektorze albo wykonuje zawody bezpośrednio z nim związane¹⁸. Minister handlu Piyush Goyal twierdził w 2019 r., że Nowe Delhi chciało niemal zupełnie wykluczyć produkty mleczne i rolnicze z umowy o wolnym handlu¹⁹, ale ten dezyderat nie został zrealizowany.

Po drugie, Nowe Delhi obawiało się, że nawet obustronna liberalizacja handlu z ChRL na równych zasadach nie da w istocie producentom indyjskim takiego dostępu do rynku chińskiego, jaki producenci ChRL uzyskaliby wkraczając na rynek indyjski. Wskazywano tu przede wszystkim na stosowane przez Pekin bariery pozataryfowe²⁰, takie jak na rozmaitego rodzaju wymogi i procedury biurokratyczne, a w niektórych wypadkach także związane z nimi dodatkowe koszty²¹.

Po trzecie, Indie wykazywały, że proponowane w RCEP reguły pochodzenia towarów nie były oparte na dość ścisłych kryteriach. Według Nowego Delhi pozwalałoby to na częste ich obchodzenie – w efekcie np. towary chińskie mogłyby trafiać na rynek indyjski nie tylko bezpośrednio z ChRL, ale z państw ASEAN²². Indie przedłożyły swoje kryteria reguł pochodzenia, ale te również zostały odrzucone przez pozostałych sygnatariuszy, którzy uważali je za zbyt wymagające²³.

Po czwarte, RCEP zakłada stopniową redukcję określonych stawek celnych, licząc od ich poziomu z 1 stycznia 2014 r.²⁴ Nowe Delhi chciało, by punktem wyjścia była późniejsza data ze względu to, że Indie zwiększyły cła na niektóre produkty w latach 2014-2019²⁵. Końcowy efekt i tak byłby taki sam – tam, gdzie RCEP zakłada redukcję cła do 0%, dotyczyłoby to także indyjskich stawek celnych – ale dokonywałoby się to bardziej stopniowo gdyby zmniejszanie rozpoczęło się od wyższego poziomu. I ten postulat Nowego Delhi nie został przyjęty²⁶.

Po piąte, RCEP przyjmuje, że w zakresie inwestycji każdy członek partnerstwa musi dawać innym członkom warunki nie gorsze od tych, które przyznaje innym państwom (rozdz. 10.4 RCEP). Indie nie mogłyby zatem przyznać przywilejów inwestycyjnych wybranemu państwu

bez automatycznego przyznania im wszystkim członkom RCEP²⁷. W świetle wyżej przytoczonych faktów łatwo wyobrazić sobie, co oznaczałoby to dla stosunków gospodarczych Indii z Chinami²⁸.

Po szóste, RCEP skupił się na handlu towarami, a Indie odniosłyby większe bezpośrednie korzyści z handlu usługami. W ostatnich latach całokształt indyjskiej wymiany towarowej kończył się deficytem, ale całokształt handlu usługami zamykał się nadwyżką²⁹. Nowe Delhi chciało zatem, by w ramach RCEP zliberalizowano między innymi trzecią i czwartą metodę międzynarodowego świadczenia usług (według ich kategoryzacji w układzie GATS): „świadczenie usługi przez usługodawcę jednego członka poprzez obecność handlową na terytorium innego członka” i „świadczenie usługi przez okresową obecność i pracę osób pochodzących z jednego kraju członkowskiego na terytorium innego kraju”³⁰. Państwa przystępujące do RCEP reagowały jednak na te postulaty różnie, negocjacje na temat ciągnęły się przez lata, co wywołało niezadowolenie Indii, a ostatecznie przyjęty zasięg liberalizacji nie był dostateczny z perspektywy Nowego Delhi³¹. W 2018 r. sekretarz ds. handlu w Ministerstwie Handlu i Przemysłu Indii stwierdził, że „[b]ycie częścią RCEP bez dostępu do sektora usług w innych państwach członkowskich nie byłoby korzystne dla Indii. Indie przystąpią tylko jeśli ten dostęp zostanie przyznany, ale czujemy, że inne państwa nie są chętne co do [liberalizacji sektora] usług, a jedynie co do koncesji względem artykułów przemysłowych”³².

Po siódme, Indie uważały, że RCEP niedostatecznie gwarantuje ich interesy jeśli chodzi o handlowe aspekty praw własności. Dotyczyło to między innymi zasobów wytwarzanych na podstawie tradycyjnej wiedzy³³, ale zapewne jednym z istotniejszych sektorów, które Nowe Delhi chciało bronić w tym zakresie, była farmaceutyka³⁴. Japonia i Korea Południowa proponował w tym kontekście, by przedłużyć czas uznawania patentu leków powyżej 20 lat³⁵ (choć ostatecznie zasady tej nie przyjęto). Indie sprzeciwiały się temu, gdyż są jednym z największych na świecie producentów leków generycznych i długie utrzymywanie się dominacji producentów leków oryginalnych poprzez patenty nie jest w ich interesie³⁶.

Głosy za RCEP i sytuacja polityczna

Należy jednak podkreślić, że część indyjskich komentatorów wskazywała również pozytywy RCEP i była zdania, że Nowe Delhi powinno do RCEP przystąpić. Za dołączeniem do tego partnerstwa i redukcją ceł wypowiedział się m.in. znany profesor ekonomii Arvind Panagariya. Z kolei Pradeep S. Mehta – przewodniczący z jednej z największych grup konsumenckich w Indiach, Consumer Unity & Trust Society (CUTS International) – wskazywał na fakt, że w wyniku zawarcia umowy o wolnym handlu z Japonią w Indiach wzrosły możliwości produkcyjne i możliwości zatrudniania (autor nie określił, w których sektorach bądź firmach do tego doszło)³⁷, sugerując, że to samo dokonałoby się po dołączeniu do RCEP. Co najmniej dwaj indyjscy eksperci od polityki zagranicznej i bezpieczeństwa narodowego twierdzili ponadto, że Nowe Delhi powinno przystąpić do RCEP ze względu na kultywowanie dobrych stosunków z partnerami takimi jak Japonia³⁸. Wydaje się jednak, że nawet w społeczności tego typu ekspertów przeważa obecnie odwrotna opinia: bardziej niż ewentualne ryzyko osłabienia stosunków z partnerami takimi jak Australia czy Japonia (a obawa o to wydaje się przesadzona) wskazują oni na ryzyko większego uzależnienia gospodarczego od rywala, jakim są Chiny³⁹.

Zwraca się również uwagę na narastające napięcia polityczne między Indiami a Chinami, szczególnie w kontekście nierozstrzygniętego sporu granicznego. Należy jednak podkreślić, że decyzję o nieprzystąpieniu do RCEP Indie podjęły rok temu – w listopadzie 2019 r. – a znacznie ostrzejsza faza napięć między dwoma wielkimi azjatyckimi państwami zaczęła się w czerwcu 2020 r. (kiedy doszło do walk w dolinie rzeki Galwan). Od tego momentu wydaje się, że nastawienie decydentów z Nowego Delhi wobec Pekinu zaczęło się zmieniać: wcześniej Indie starały się oddzielać kwestie gospodarcze od kwestii politycznych w stosunkach z ChRL, teraz najwyraźniej zaczynają je łączyć. Chociaż zatem decyzja na temat RCEP została podjęta znacznie wcześniej, obecny klimat polityczny w Nowym Delhi będzie jeszcze bardziej utrudniał ewentualny powrót Indii do negocjacji na temat przystąpienia do RCEP lub do podobnych porozumień handlowych, których częścią byłyby Chiny.

Wnioski

Decyzja Nowego Delhi nie wydaje się mieć bezpośrednich istotnych implikacji gospodarczych dla Polski i nie musi przesądzać o ogólnym stosunku Indii do umowy o wolnym handlu z Unią Europejską (negocjacje w jej sprawie znajdują się w impasie, ale Indusi zgłaszają chęć powrotu do nich). Wiele komentatorów uważa, że nieprzyłączenie się do RCEP jest przejawem szerszego procesu rosnącego protekcyjizmu obecnego rządu w Nowym Delhi czy wręcz dążenia do autarkicznego modelu. Taki proces zaś mógłby przełożyć się również na stosunki gospodarcze Indii z państwami europejskimi. Innym przykładem miałyby być niedawno zainicjowana przez ten rząd Kampania na rzecz Samowystarczalnych Indii (Atmanirbhar Bharat Abhiyan). O ile jednak można powiedzieć o wzroście tendencji protekcyjnych w wybranych aspektach polityki gospodarczej tego rządu (szczególnie względem handlu), wniosek o dążeniu do autarkii jest nieuprawniony. W wielu wymiarach Nowe Delhi zmierza wręcz do większej liberalizacji, np. jeśli chodzi o inwestycje. Nie sposób jednak nie zauważyć, że w wybranych aspektach obawy takich grup jak rolnicy czy wielki biznes wobec zagranicznej konkurencji potrafią wywrzeć wpływ na kierunek działania rządu (ci pierwsi to ogromny elektorat, ci drudzy zaś to potężne źródło finansowania dla rządzącej partii). RCEP jako przykład ogólnego stosunku indyjskich decydentów do gospodarki jest jednak o tyle mylący, że porozumienie to obejmowało Chiny. Indie nie mają tak wielkich obaw co do liberalizacji handlu prawdopodobnie wobec jakiegokolwiek innego państwa świata. Niektórzy komentatorzy uważają, że Nowe Delhi będzie teraz zmierzać bardziej do bilateralnych umów handlowych, a to prowadziłoby do wniosku, że również negocjacje w sprawie umowy o wolnym handlu z Unią Europejską pozostaną w impasie. To może być jednak również zbyt daleko idący wniosek – Indie chcą wyraźnie zachować umowę z np. ASEAN, poza renegocjacją jej wybranych aspektów. Zarzuty Nowego Delhi wobec RCEP w dużej mierze nie stanowią zatem dobrych wyznaczników podejścia Indii do umowy o wolnym handlu UE, chociaż zdarzają się istotne podobieństwa – do takich należą np. obawy sektora produktów mlecznych (wyrażane tak wobec RCEP jak i FTA z UE) czy sprawa przedłużenia uznawania patentów dla leków oryginalnych (co było proponowane i w ramach umowy Indie-EU w ramach i RCEP, a czemu Nowe Delhi sprzeciwiało się w obu przypadkach). W tym zakresie

można faktycznie traktować niedawną postawę Indusów wobec RCEP jako zapowiedź kwestii, w których będą oni mieli twarde oczekiwania w razie powrotu do negocjacji umowy handlowej z Unią Europejską. Poza tym jednak nie należy ulegać pojawiającej się gdzie indziej wizji dążących do autarkii Indii, a problematykę stosunków gospodarczych państw europejskich z Indiami należy traktować jako w wielu kwestiach odmienną od kwestii RCEP.

Krzysztof Iwanek – kierownik Ośrodka Badań Azji

¹ Por. np. Prachi Priya, *Conundrum! India Inc's RCEP fear is not unwarranted*, Financial Express, 20.11.2020, <https://www.financialexpress.com/opinion/conundrum-india-incs-rcep-fear-is-not-unwarranted/1386933/> [dostęp: 11.12.2020].

² Negocjacje dotyczące przystąpienia Indii do RCEP rozpoczęła w 2012 r. rządząca wówczas koalicja United Progressive Alliance, której trzon stanowił Indyjski Kongres Narodowy. Wówczas ministrowie i czołowi tej politycy partii wypowiadali się oczywiście za porozumieniem. Jeszcze w 2018 r. partia, już będąc w opozycji, partia ta przypominała, że to ona zaczęła negocjacje i twierdziła, że rząd nie dokłada dość starań w tej sprawie. Jednakże w trakcie ostatniej fazy negocjacji, w latach 2019-2020 r. – wówczas również partia nie rządziła krajem – niektórzy z jej polityków (jak np. Jairam Ramesh) zaczęli wypowiadać się przeciw RCEP podczas gdy inni (Anand Sharma) dalej bronili umowy o wolnym handlu.

Od 2014 r. Indiami rządzi koalicja National Democratic Alliance, w której dominuje partia Bharatiya Janata Party (BJP). Kontynuowała ona negocjacje, chociaż hinduska nacjonalistyczna organizacja stojąca za tą partią, Rashtriya Swayamsevak Sangh (RSS), sprzeciwiała się RCEP (większość polityków BJP to równocześnie członkowie RSS). Ostatecznie partia ta zdecydowała się nie przystępować i od tego czasu jej politycy wypowiadają się wyraźnie przeciw.

Vivek Dehejia, *The Trojan horse of a trade pact that India should guard against*, The Mint, 3.11.2019, <https://www.livemint.com/opinion/columns/the-trojan-horse-of-a-trade-pact-that-india-should-guard-against-11572788673795.html> [dostęp: 4.12.2020].

Kumar Shakti Shekhar, *Anand Sharma sticks to Cong's original stand on RCEP as party appears to take U-turn*, Times of India, 18.11.2020, <https://timesofindia.indiatimes.com/india/anand-sharma-sticks-to-congs-original-stand-on-rcep-as-party-appears-to-take-u-turn/articleshow/79286684.cms> [dostęp: 4.12.2020].

Manoj C.G., *To join or not to join: Congress a little confused on RCEP*, Indian Express, 18.11.202, <https://indianexpress.com/article/india/to-join-or-not-to-join-congress-a-little-confused-on-rcep-7055149/> [dostęp: 4.12.2020].

C. Raja Mohan, *Raja Mandala: A continuing foreign policy consensus*, Indian Express, 27.03.2018, <https://indianexpress.com/article/opinion/columns/congress-pm-narendra-modi-india-foreign-policy-delhi-china-relations-5112337/> [dostęp: 11.12.2020].

Anilesh Mahajan, *RCEP is good for regions, but not for India; at least not in present form*, 15.11.2018, <https://www.businesstoday.in/opinion/perspective/rcep-is-good-for-regions-but-not-for-india-at-least-not-in-present-form/story/291375.html> [dostęp: 3.12.2020].

Anuja, Elizabeth Roche, *The politics behind India's no to RCEP deal*, LiveMint, 5.11.2019, <https://www.livemint.com/politics/policy/the-politics-behind-india-s-no-to-rcep-deal-11572936377571.html> [dostęp: 13.12.2020].

³ Kirtika Suneja, *India is out of RCEP for now: Piyush Goyal*, Economic Times, 5.11.2019, https://economictimes.indiatimes.com/news/economy/policy/india-is-out-of-rcep-for-now-piyush-goyal/articleshow/71925838.cms?utm_source=contentofinterest&utm_medium=text&utm_campaign=cppst [dostęp: 4.12.2020].

RCEP deal would hurt dairy sector heavily, cautions SJM, The Hindu Business Line, 2.10.2019,

<https://www.thehindubusinessline.com/economy/sjm-urges-modi-government-to-oppose-dairy-sector-inclusion-in-rcep/article29575133.ece> [dostęp: 13.12.2020].

⁴ Deepanshu Mohan, *India is better off not joining RCEP*, Live Mint, 7.11.2019, <https://www.livemint.com/cdn.ampproject.org/v/s/www.livemint.com/opinion/columns/opinion-india-is-better-off-not-joining-rcep/amp-11573115778811.html> [dostęp: 3.12.2020].

⁵ Sidhartha, *RCEP talks trigger import surge worry*, Times of India, 11.10.2019, http://timesofindia.indiatimes.com/articleshow/71532068.cms?utm_source=contentofinterest&utm_medium=text&utm_campaign=cppst [dostęp: 11.12.2020].

⁶ Cały deficyt wyniósł 176 mld USD. Eksport był w całości wart 303,52 mld USD, a import 507,44 mld USD. Subhayan Chakraborty, *India's trade deficit reaches a record high of \$176 billion in 2018-19*, Business Standard, 15.04.2019,

https://www.business-standard.com/article/economy-policy/exports-climb-but-trade-deficit-hits-a-record-high-of-176-bn-in-fy19-119041501203_1.html [dostęp: 14.12.2020].

⁷ Biswajit Dhar, *India in no shape to benefit from RCEP*, The Hindu Business Line, <https://www.thehindubusinessline.com/cdn.ampproject.org/v/s/www.thehindubusinessline.com/opinion/india-in-no-shape-to-benefit-from-rcep> [dostęp: 3.12.2020]/

Spośród krajów RCEP tylko z niektórymi państwami ASEAN Indie nie miały znacznego deficytu. W roku 2018-2019 takich państw było cztery. W roku finansowym 2018-2019 Indie nie miały (proporcjonalnie) znacznego deficytu w handlu z Filipinami (nadwyżka), Mjanmą (nadwyżka), Brunei (nie tak znaczny deficyt), Laosem (niewielka nadwyżka).

W roku finansowym 2017-2018 Indie nie miały (proporcjonalnie) znacznego deficytu w handlu z 7 z 10 państw ASEAN: Singapurem (nadwyżka), Wietnamem (znaczna nadwyżka), Mjanmą (niewielka nadwyżka), Filipinami (nadwyżka), Kambodżą (niewielka nadwyżka), Brunei (niewielka nadwyżka) i Laosem (niewielka nadwyżka).

W roku finansowym 2016-2017 Indie nie miały (proporcjonalnie) znacznego deficytu w handlu z 7 z 10 państw ASEAN: Singapurem (nadwyżka), Wietnamem (znaczna nadwyżka), Mjanmą (niewielka nadwyżka), Filipinami (nadwyżka), Kambodżą (niewielka nadwyżka), Brunei (niewielki deficyt) i Laosem (niewielka nadwyżka).

⁸ Dokumenty związane z tym ostatnim porozumieniem dostępne są tu:

Japan-India Economic Partnership Agreement, <https://www.mofa.go.jp/policy/economy/fta/india.html> [dostęp: 11.12.2020].

⁹ Suresh P. Iyengar, Thomas K Thomas, *Steel Industry expresses concern...*

¹⁰ Devirupa Mitra, Anuj Srinivas, *India Wants to Urgently Review its ASEAN Goods FTA, But Other Countries Are Slow to Play Ball*, The Wire, 27.09.2020, <https://thewire.in/trade/asean-goods-fta-india-rcep> [dostęp: 3.12.2020].

Elizabeth Roche, *Review of FTA with Asean will help balance trade: PM Narendra Modi*, The Mint, 3.11.2019, <https://www.livemint.com/news/india/review-of-fta-with-asean-will-help-balance-trade-pm-narendra-modi-11572799494540.html> [dostęp: 3.12.2020].

¹¹ Sidhartha, *RCEP talks trigger import surge worry...*

Anilesh Mahajan, *RCEP is good for regions...*

Dilip Kumar Jha, *Industry miffed as govt mulls dairy import from New Zealand, Australia*, Business Standard, 23.06.2019,

https://www.business-standard.com/article/economy-policy/industry-miffed-as-govt-mulls-dairy-import-from-new-zealand-australia-119072000739_1.html [dostęp: 11.12.2020].

¹² Kirtika Suneja, *India is out of RCEP for now...*

Joe C. Mathew, *RCEP: 5 reasons why India stayed away from world's largest trade deal*, Business Today, 16.11.2020,

<https://www.businesstoday.in/current/economy-politics/rcep-5-reasons-why-india-stayed-away-from-world-largest-trade-deal/story/422113.html> [dostęp: 13.12.2020].

¹³ Subhayan Chakraborty, *RCEP: India prepares final list of products to counter Chinese imports*, Business Standard, 14.09.2019,

https://www.business-standard.com/article/economy-policy/rcep-india-prepares-final-list-of-products-to-counter-chinese-imports-119091301526_1.html [dostęp: 13.12.2020].

Kirtika Suneja, *India may offer China different terms in new RCEP structure*, Economic Times, 23.08.2016,

<https://economictimes.indiatimes.com/news/economy/policy/india-may-offer-china-different-terms-in-new-rcep->

structure/articleshow/53819418.cms?utm_source=contentofinterest&utm_medium=text&utm_campaign=cpst [dostęp: 13.12.2020].

¹⁴ Jindal Stainless warns of import surge if China trade deepens, Reuters, 13.11.2018

<https://fr.reuters.com/article/idINKCN1N1DX> [dostęp: 11.12.2020],

Suresh P. Iyengar, Thomas K Thomas, *Steel Industry expresses concern over agreement between Government, RCEP*, The Hindu Business Line, 3.10.2019,

<https://www.thehindubusinessline.com/markets/commodities/steel-industry-fret-as-govt-inches-close-to-signing-rcep/article29575655.ece> [dostęp: 11.12.2020],

Anilesh Mahajan, *RCEP is good for regions...*

¹⁵ Suresh P. Iyengar, Thomas K Thomas, *Steel Industry expresses concern...*

¹⁶ Ministry of External Affairs of India, *Keynote address by External Affairs Minister at the Deccan Dialogue*, 16.11.2020

<https://mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/33196> [dostęp: 3.12.2020].

¹⁷ Prachi Priya, *Conundrum! India Inc's RCEP fear...*

¹⁸ Indyjski dziennikarz, autor i komentator spraw gospodarczych Hindol Sengupta zwraca również uwagę, że podczas kampanii wyborczej 2014 r., która po raz pierwszy dała premierowi Modiemu i partii BJP niezależną władzę, obietnice złożone indyjskiemu elektoratowi wiejskiemu (a zatem także rolnikom i sektorowi produktów mlecznych), a także małym przedsiębiorstwom odegrały kluczowe znaczenie polityczne. Te grupy i sektory, jak się przewiduje, ucierpiałyby najbardziej w wyniku RCEP.

Hindol Sengupta, *Understanding India's RCEP hesitation*, Fortune India, 29.02.2020,

<https://www.fortuneindia.com/polemicist/understanding-indias-rcep-hesitation/104205> [dostęp: 13.12.2020].

¹⁹ Kirtika Suneja, *India is out of RCEP for now...*

New Zealand trade ministry allays India's dairy import fears, Economic Times, 28.02.2020,

<https://economictimes.indiatimes.com/news/economy/foreign-trade/new-zealand-trade-ministry-allays-indias-dairy-import-fears/articleshow/74368893.cms?from=mdr> [dostęp: 11.12.2020].

²⁰ Anuja, Elizabeth Roche, *The politics behind India's no to RCEP deal...*

²¹ Ajay Srivasta, *Doing business with China is far from easy*, The Hindu Business Line, 15.08.2019,

<https://www.thehindubusinessline.com/opinion/columns/ajay-srivastav/doing-business-with-china-is-far-from-easy/article29094620.ece> [dostęp: 14.12.2020].

²² Rezaul H Laskar, *Trade agreement RCEP to be key focus of PM Modi's Singapore visit*, Hindustan Times, 10.11.2018,

<https://www.hindustantimes.com/india-news/trade-agreement-rcep-to-be-key-focus-of-pm-modi-s-singapore-visit/story-MwSCcgHXjAcvpSN7noib2J.html> [dostęp: 11.12.2020].

Joe C. Mathew, *RCEP: 5 reasons why India stayed away...*

Saheli Roy Choudhury, *India will likely go for bilateral trade pacts for now — not mega deals like RCEP*, CNBC, 27.11.2020,

<https://www.cnbc.com/2020/11/25/india-short-term-focus-on-bilateral-trade-instead-of-rcep.html> [dostęp: 13.12.2020].

²³ Kirtika Suneja, *13 RCEP nations oppose India's strict country of origin norms*, Economic Times, 12.06.2019,

<https://economictimes.indiatimes.com/news/economy/foreign-trade/13-rcep-nations-oppose-indias-strict-country-of-origin-norms/articleshow/69749066.cms?from=mdr> [dostęp: 4.12.2020].

Podsumowanie przyjętych w RCEP reguł pochodzenia można przeczytać tutaj:

RCEP text and associated documents, Rules of Origin, 17.11.2020,

<https://www.dfat.gov.au/sites/default/files/rcep-chapter-3.pdf> [dostęp: 11.12.2020].

²⁴ Na stronie MSZ Japonii można zapoznać się z planem stopniowej redukcji ceł każdego z państw członkowskich RCEP:

https://www.mofa.go.jp/ecm/ep/page24e_000272.html [dostęp: 13.12.2020].

²⁵ Nehginpao Kipgen, Shivangi Dikshit, *India must rethink its decision to opt out of RCEP*, Bangkok Post, 11.11.2019,

<https://www.bangkokpost.com/opinion/opinion/1791634/india-must-rethink-its-decision-to-opt-out-of-rcep> [dostęp: 14.12.2020].

²⁶ Joe C. Mathew, *RCEP: 5 reasons why India stayed away...*

Deepanshu Mohan, *India is better off not joining RCEP...*

²⁷ Deepanshu Mohan, *India is better off not joining RCEP...*,

Joe C. Mathew, *RCEP: 5 reasons why India stayed away...*

-
- ²⁸ Asit Ranjan Mishra, *India to offer investment sops to RCEP nations*, Live Mint, 6.09.2017, <https://www.livemint.com/Politics/6iXNgJVrxmYUTRbqKJyz3L/India-to-offer-investment-sops-to-RCEP-nations.html> [dostęp: 13.12.2020].
- Subhayan Chakraborty, *RCEP's last leg: E-commerce, 'most favoured nation' are the new hurdles*, 20.10.2019, https://www.business-standard.com/article/economy-policy/rcep-s-last-leg-e-commerce-most-favoured-nation-are-the-new-hurdles-119102000015_1.html [dostęp: 12.13.2020].
- Asit Ranjan Mishra, *With RCEP commitment, India marks big shift in trade policy*, LiveMint, 23.03.2016, <https://www.livemint.com/Politics/XORBcfSHVdvKAUsdOVvDtJ/With-RCEP-commitment-India-marks-big-shift-in-trade-policy.html> [dostęp: 13.12.2020].
- ²⁹ Pradeep S. Mehta, *India should join RCEP and not obsess over trade gaps*, LiveMint, 19.11.2019, https://www-livemint-com.cdn.ampproject.org/v/s/www.livemint.com/opinion/columns/opinion-india-should-join-rcep-and-not-obsess-over-trade-gaps/amp-11574877528166.html?usqp=mq331AQFKAGwASA%3D&_js_v=0.1 [dostęp: 8.11.2020].
- ³⁰ WTO: *porozumienie w sprawie handlu usługami*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=LEGISSUM%3Ar11012> [dostęp: 13.12.2020].
- ³¹ Prachi Priya, *Conundrum! India Inc's RCEP fear...*
- Trade calculations: India offers to parley on RCEP tariff terms*, Economic Times, 27.05.2017, <https://economictimes.indiatimes.com/news/economy/foreign-trade/trade-calculations-india-offers-to-parley-on-rcep-tariff-terms/articleshow/58814035.cms?from=mdr> [dostęp: 13.12.2020].
- ³² Rezaul H Laskar, *Trade agreement RCEP...*
- ³³ Seemantani Sharma, *RCEP and trans-pacific intellectual property norms: Implications for India*, The Journal of World Intellectual Property, 22(4), maj 2019, https://www.researchgate.net/publication/333171929_RCEP_and_Trans-Pacific_Intellectual_Property_Norms_Implications_for_India [dostęp: 13.12.2020].
- ³⁴ Anilesh Mahajan, *RCEP is good for regions...*
- ³⁵ Prathibha Sivasubramanian, *Investment Protection Proposals Under RCEP Threaten India's Pharma Industry*, The Wire, 14.03.2019, <https://thewire.in/trade/rcep-trade-patents-medicine> [dostęp: 13.12.2020].
- ³⁶ Propozycje Seulu i Tokio są w tej mierze zgodne z propozycjami zawartymi w porozumieniu TRIPS Plus (czyli rozszerzeniu porozumienia TRIPS: Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights). Nowe Delhi przyjęło oryginalne TRIPS, ale sprzeciwia się przyjęciu TRIPS Plus. Japonia chciała również wprowadzenia zasad TRIPS Plus do swojej bilateralnej umowy o wolnym handlu z Indiami.
- ³⁷ Pradeep S. Mehta, *India should join RCEP...*
- <https://thediplomat.com/2019/11/rejecting-rcep-indias-great-geo-economic-misstep/> [dostęp: 8.11.2020].
- ³⁸ Jagannath Panda z IDSA – think tanku podlegającego pod indyjskiego Ministerstwo Obrony twierdzi, że Nowe Delhi ciągle jeszcze może dołączyć do RCEP i że pozytywnym rezultatem tego ruchu byłoby m.in. „umocnienie australijsko-indyjsko-japońskiej sieci [bezpieczeństwa?] na Indo-Pacyfiku.
- Jagannath Panda, *India's return to RCEP is in everyone's interests*, Nikkei Asian Review, 26.08.2020, <https://asia.nikkei.com/Opinion/India-s-return-to-RCEP-is-in-everyone-s-interests> [dostęp: 12.13.2020].
- Z kolei Abhijnan Rej, były ekspert think tanku Observer Research Foundation a obecnie jeden z redaktorów portalu The Diplomat uważa, że nieprzystąpienie do RCEP nie rozwiąże żadnego z indyjskich problemów w stosunkach z Chinami, a wysłało zły sygnał wobec partnerów Nowego Delhi przystępujących do RCEP – państw ASEAN, Japonii i Australii.
- Abhijnan Rej, *Rejecting RCEP: India's Great Geoeconomic Misstep*, 7.11.2020,
- ³⁹ Jeden z czołowych indyjskich obserwatorów polityki zagranicznej Nowego Delhi, profesor Rajesh Rajagopalan z Jawaharlal Nehru University twierdzi na przykład, że decyzja o nieprzystąpieniu była słuszna, gdyż nie można oddzielać kwestii bezpieczeństwa i stosunków politycznych od stosunków gospodarczych. Jednym z problemów z dołączeniem do RCEP, twierdzi autor, byłoby rosnące uzależnienie gospodarcze od Chin, które prowadziłyby do uzależnienia politycznego. Artykuł powstał już po napięciach roku 2020.
- Rajesh Rajagopalan, *Modi rightly didn't join RCEP a year ago. SE Asian states are unlikely to benefit much*, The Print, 19.11.2020, https://theprint-in.cdn.ampproject.org/v/s/theprint.in/opinion/modi-rightly-didnt-join-rcep-southeast-asian-states-unlikely-benefit-much/547324/?amp=&usqp=mq331AQFKAGwASA%3D&_js_v=0.1#aoh=16058828306400&referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com&_tf=%C5%B9%C3%B3d%C5%820%3A%20%251%24s&share=https

[%3A%2F%2Ftheprint.in%2Fopinion%2Fmodi-rightly-didnt-join-rcep-southeast-asian-states-unlikely-benefit-much%2F547324%2F](#) [dostęp: 20.11.2020].

Por. również podobny komentarz dla gazety Mail Today, którego autorem jest ekspert wiodącego indyjskiego think tanku – Observer Research Foundation. Tekst powstał w trakcie napięć w Himalajach i stwierdza on, że największym zagrożeniem w ramach RCEP jest „istnienie” Chin.

Nilanjan Ghosh, *The RCEP talks and India's anxieties*, ORF, 18.07.2020,

<https://www.orfonline.org/research/the-rcep-talks-and-indias-anxieties/?amp>

Wcześniej głosy takie pojawiały się w indyjskim dyskursie publicznym znacznie rzadziej, a wygłaszali je antychińscy „jastrzębie” tacy jak Brahma Chellaney. Wydaje się, że teraz będą one się pojawiać częściej.

Asia Research Centre Commentary

Centre for Security Studies

War Studies University

December 14, 2020

India opts out from joining RCEP

Krzysztof Iwanek

While the Regional Economic Comprehensive Partnership (RCEP) has been signed on November 15 this year, India did not join it despite New Delhi's earlier interest to do so. Until November 2019, when New Delhi finally decided to opt out, opinions on RCEP in the country were divided.

The opposition to the multilateral free trade deal came from many quarters and it primarily revolved around concerns about the impact of rising imports from China on various sectors of Indian economy, from small agriculturalists to large steel producers. Moreover, the country is already facing a massive trade deficit with China. In 2018-2019, it amounted to 53.5 billion USD, which amounted to more than a half of the country's total deficit with all RCEP countries and approximately 30% of India's total trade deficit.

Another general concern was the lack of a level-playing field in trade with China. It has been often pointed out – not only in India, for that matter – that foreign companies face various non-tariff barriers in the PRC and that Chinese authorities are subsidising production in various sectors. New Delhi is already accusing Beijing of supporting the production of certain steel products which India is importing. It was believed, therefore, that even after joining RCEP Indian companies would have less opportunities on the Chinese market than their Chinese counterparts in India.

Moreover, the 2020 tensions in Ladakh further strengthened anti-Chinese sentiments in India. While these took place months after New Delhi chose not to join the free trade agreement, these events made any further attempt to join the RCEP even more difficult politically. The decision-makers in New Delhi apparently stopped perceiving their country's economic relations with the PRC as separate from political relations and security issues. As

of now, therefore, it seems that India will not reconsider its decision about not joining the RCEP.

The trade imbalance with China was the most important factor but not the only one. India already has free trade agreements with nearly all other RCEP countries – ASEAN members, the Republic of Korea and Japan – and it is negotiating such deals with Australia and New Zealand as well. This means that the PRC is the only country within the RCEP with which New Delhi neither has an FTA nor wishes to sign one. Moreover, the results of the other free trade agreements have also been mixed so far, in the sense that certain sectors of Indian economy complained about growing external competition and trade imbalance. In 2018-2019, India had a large trade deficit with 11 of 15 RCEP countries, except for the Myanmar, the Philippines, Brunei and Laos. New Delhi is thus seeking to renegotiate its FTA with the ASEAN. Similarly, the rise of steel imports from the Republic of Korea, Japan and Indonesia over the last few years and the challenges it created to Indian domestic producers is apparently causing New Delhi to attempt to renegotiate its steel trade rules with Seoul and Tokyo. India's milk products providers were apprehensive that joining the RCEP would have led to rising competition from not only their Chinese counterparts but also from the Australian and New Zealand ones. It thus seems that New Delhi's current approach is to keep, negotiate or renegotiate bilateral FTAs with all the RCEP members other than China while staying away from a multilateral FTA that would involve the PRC.

As for more concrete reasons for which India decided to stay out of the partnership, the ones often given by the country's politicians, bureaucrats and commentators included:

- (1) Lack of a trade differential. Signing the RCEP would primarily imply reducing or doing away with tariffs – equally among all members. Had New Delhi joined, it would have had to gradually abandon approximately 80% of its current tariffs. India seemed to partially accept this deal but wanted to retain higher tariffs for one country – China.
- (2) Lack of a mechanism to protect the Indian economy from a steep surge in imports. New Delhi reportedly wanted an 'auto-trigger' mechanism to be built into the deal but this was not accepted.

- (3) Very general criteria for rules of origin. New Delhi expected that this would lead to an increase of indirect imports from China to India through ASEAN countries. India suggested more strict criteria for rules of origin, but other RCEP members did not agree.
- (4) Very moderate liberalisation of trade in services. In total trade balance, India generally reaps larger economic benefits from selling services on foreign markets than from selling goods. New Delhi was thus particularly keen to open the services market within the RCEP as much as possible, but the deal focused on products. For instance, India wanted Mode 3 (commercial presence) and Mode 4 (presence of natural persons) of trade in services (as defined in GATS) to be liberalised but was dissatisfied with the degree to which it had been done within the RCEP agreement.
- (5) Basing the RCEP tariffs' change on their quota as of January 1, 2014. RCEP envisaged a gradual reduction of various tariffs. As New Delhi has raised some of its tariffs in the period of 2014-2019, it wanted to introduce a later date as a source for the base tariff quote. The end result would have been the same – wherever RCEP stipulates a reduction to 0%, New Delhi would have to comply – but starting off from a later date, from a period when some of Indian tariffs have become higher, would make the process more gradual for the Indian market. This demand has not been accepted as well, however.
- (6) New Delhi's claim that the trade-related property rights within RCEP would not recognise its interests enough. For instance, Japan and South Korea wanted to extend the period during which pharmaceutical patents should be respected beyond the 20-years period (as suggested in TRIPS Plus). For India – a major producer of generic drugs – such a solution would not be beneficial, however.
- (7) A condition that RCEP members shall treat each other's investors in a way 'no less favourable' than the way in which treat investors from other (non-RCEP) countries. This would mean that investment privileges offered by India to a particular country would have to by default be extended to all RCEP nations.
- (8) Inclusion of agricultural and milk products from the free trade deal. India's trade and industry minister declared that New Delhi wanted these to be excluded altogether.

The demand was apparently not fulfilled, save for certain products such as rice (of which the Japanese producers were also apprehensive because of imports from PRC).

Some commentators have concluded that New Delhi's decision is a sign of growing protectionism, some have even expressed a belief that the government wants to direct India towards autarchy. They have claimed, for instance, that the recently-initiated Atmanirbhar Bharat Abhiyan – Self-Reliant India Mission – is another sign of the same tendency. While protectionist measures have been indeed introduced in certain aspects of trade, these conclusions otherwise appear far-fetched. As pointed out in one of our previous commentaries, the Atmanirbhar Bharat Abhiyan, while restricting trade in areas such as defence, is actually opening the doors of Indian economy wider to foreign direct investment.

New Delhi's stand on the RCEP should not be used as a measuring rod when it comes to trade between Europe and India. As pointed before, imports from China were India's main issue with the RCEP. India is otherwise open to negotiate further free trade agreements with nation such as Australia or New Zealand and may yet come back to the negotiating table with the European Union (EU) when it comes to their FTA. Some of the matters raised by the Indian government during the RCEP talks are indeed similar or same to the issues raised by New Delhi during the earlier free trade agreement negotiations with EU. These include the apprehensions of milk product providers (apprehensions towards both their Asian and European competition) or India's resistance to prolong the time of respecting drug patents. In such cases, Indian government's recent stand on the RCEP may indeed be indicative of how it would approach the same issues if the EU-India FTA talks were revived. Apart from such cases, however, the nature of India's economic ties with the EU is in many ways different from its trade relations with the RCEP members, particularly with China. India is therefore not expected to become a highly protectionist country and it is certainly not striving towards economic autarchy.